

Sygn. akt VII U 455/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: aplikant radcowski Tomasz Bęben

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2015 r. w Warszawie

sprawy M. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

z udziałem K. K.

na skutek odwołania M. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 31 marca 2014 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że uznaje, iż M. K. jako pracownik u płatnika składek M. C. (1) podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu oraz wypadkowemu od 1 grudnia 2013 r. do 11 października 2014 r.

UZASADNIENIE

Dnia 31 marca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję nr (...) na mocy której stwierdził, iż M. K. jako pracownik u płatnika składek M. C. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 grudnia 2013 r. Płatnik składek odebrał przedmiotową decyzję organu rentowego w dniu 2 czerwca 2014 r., zaś ubezpieczony pracownik odebrał ww. decyzję w dniu 3 czerwca 2014 r. za pośrednictwem dorosłego domownika.

W dniu 30 czerwca 2014 r., płatnik składek **M. C. (1)**, złożył do Sądu Okręgowego Warszawa- Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od ww. decyzji organu rentowego - ZUS (...) Oddział w W.. W uzasadnieniu odwołania, M. C. (1) podniósł, iż przyczyną korzystania przez ubezpieczonego ze zwolnień lekarskich, po upływie kilku dni od nawiązania stosunku pracy, było ciężkie schorzenie w postaci udaru mózgu. Odwołujący podniósł, iż okoliczność faktycznego wykonywania przez M. K. pracy na stanowisku spedytora u płatnika składek mogą potwierdzić M. C. (2), D. C. oraz sam płatnik składek. M. C. (1) zaznaczył, iż po stwierdzeniu niezdolności do pracy ubezpieczonego M. K., obowiązki spedytora przejęła pracownik E. M.. W uzasadnieniu odwołania, M. C. (1) podkreślił, iż dokument zgłoszenia M. K. do obowiązkowego ubezpieczeń społecznych został złożony po upływie ustawowego terminu z powodu opóźnień w przekazywaniu dokumentacji pomiędzy odwołującym-Biurem (...), współpracującym z płatnikiem składek oraz organem rentowym.

W odpowiedzi na odwołanie dnia 14 maja 2014 r. organ rentowy- Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu swojego stanowiska **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** podniósł, iż analiza dokumentów pozyskanych w trakcie postępowania wyjaśniającego wykazała, iż nie zostały wskazane wymierne korzyści dla firmy płatnika składek z tytułu zatrudnienia M. K.. Organ rentowy podkreślił, iż po odejściu na zwolnienie lekarskie ww. pracownika, nikt nie został zatrudniony na jego miejsce. Zdaniem organu rentowego wskazana w odwołaniu pracownica E. M. została zatrudniona u płatnika składek przed, a nie po powstaniu niezdolności do pracy M. K.. W świetle powyższego, organ rentowy podtrzymał argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, wskazując, iż umowa o pracę zawarta pomiędzy odwołującym, a płatnikiem składek, została zawarta dla pozorów, w celu uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W świetle podniesionej argumentacji, organ rentowy podkreślił, iż zaskarżona decyzja odpowiada prawu, zaś odwołanie płatnika składek, jako bezzasadne, winno podlegać oddaleniu (k. 3-4 a.s).

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie ustalił, następujący stan faktyczny:

Płatnik składek M. C. (1) prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą M. C. (1) o nr REGON (...) z siedzibą przy ul. (...) w W., w dniu 1 grudnia 2013 roku zawarł z M. K. zamieszkałym w W. przy ul. (...), umowę o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy, za wynagrodzeniem 2.000,00 zł. M. K. zgodnie z ustaleniami umowy zajął stanowisko spedytora krajowego począwszy od dnia 1 grudnia 2013 roku. W dniu zawarcia umowy o pracę M. K. nie posiadał przeciwwskazań zdrowotnych do pracy na stanowisku spedytora, a w dniu 2 grudnia 2013 r. odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, a także zapoznał się z ryzykiem zawodowym związanym z zajmowanym stanowiskiem pracy (na podstawie dokumentacji akt rentowych -a.r., k. nienumerowane).

W dniu 31 marca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające, mające na celu ustalenie przebiegu ubezpieczenia M. K. (dokumentacja akt rentowych). Na podstawie złożonej do ZUS, dokumentacji płatnika składek M. C. (1) oraz ubezpieczonego M. K. (w tym: kopii umowy o pracę z dnia 1 grudnia 2013 r., zaświadczenia lekarskiego z dnia 30 listopada 2013 r. karty szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy z dnia 2 grudnia 2013 r. oraz wyjaśnień ubezpieczonego, ZUS uznał, iż M. K. nie przedstawił wymiernych dowodów świadczących o faktycznym wykonywaniu pracy u płatnika składek. W ocenie rentowego przedstawione dokumenty stanowią jedynie środek uwiarygodnienia działania stron, które przez zawartą umowę o pracę dążyły do obejścia przepisów prawa i uzyskania jedynie świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych. Mając na względzie powyższe organ rentowy w dniu 31 marca 2014 r. wydał decyzję na mocy, której stwierdził, iż M. K. jako pracownik u płatnika składek M. C. (1), nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 grudnia 2013 r. (decyzja, dokumentacja akt rentowych).

Od powyższej decyzji organu rentowego, płatnik M. C. (1), złożył w dniu 30 czerwca 2014 r. za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W., odwołanie do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, inicjując tym samym niniejsze postępowanie odwoławcze (k. 2 a.s).

W toku postępowania Sąd Okręgowy powziął informację, iż M. K. występujący w niniejszej sprawie w charakterze zainteresowanego, zmarł w dniu 11 października 2014 r. (k. 30, 35 a.s.). Powyższe skutkowało zawieszeniem przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie, postępowania w sprawie w dniu 27 stycznia 2015 r. (k. 30 a.s). Następnie wobec ustalenia personalistów następcy prawnego zmarłego M. K., Sąd Okręgowy wezwał w charakterze zainteresowanego M. K., z udziałem której w dniu 23 marca 2015 r. podjął zawieszone postępowanie w sprawie (k. 49 a.s).

W dalszym toku postępowania, Sąd Okręgowy ustalił, że płatnik składek M. C. (1) prowadzi działalność gospodarczą o numerze REGON (...), której głównym przedmiotem jest transport drogowy towarów. Wskazana działalność gospodarcza jest firmą rodzinną. M. C. (1) jest mężem córki żony zmarłego M. K. z pierwszego małżeństwa. Przed zatrudnieniem w firmie M. C. (1), M. K. pracował na stanowisku Ochroniarza w firmie (...) w porach nożnych na podstawie umowy zlecenia. W pierwszym miesiącu zatrudnienia M. K. tj. w miesiącu grudniu 2013 roku, płatnik składek wraz z pracownikiem D. C. prowadzili szkolenie z programu komputerowego (...), na podstawie którego M. K.

został wdrożony do obsługi technicznej samochodów ciężarowych. Po okresie wdrożenia M. K. pracował samodzielnie na stanowisku spedytora. Dodatkowo w weekendy ubezpieczony pracował jako pomocnik M. C. (1). Na miejsce zmarłego M. K., płatnik składek zatrudnił nowego pracownika w osobie E. M.. (dokumentacja a.r, zeznania świadków D. C., M. C. (2), odwołującego oraz zainteresowanej k. 81-85 a.s.).

W Na podstawie dokumentacji medycznej M. K., Sąd Okręgowy ustalił iż przed śmiercią, ubezpieczony był poddawany intensywnemu leczeniu guza mózgu – prawego styku czołowo-ciemieniowego oraz znajdował się w ciężkim stanie po operacji raka przetyku. Powyższe schorzenia, na które ubezpieczony chorował powstały w styczniu 2014 r. W dniu 7 stycznia 2014 r, ubezpieczony znalazł się w szpitalu z powodu ich nasilenia. Decyzją lekarza orzecznika ZUS z dnia 8 lipca 2014 r. ubezpieczony został uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Organ rentowy w oparciu o powyższe orzeczenie przyznał M. K. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w okresie od 1 czerwca 2014 r. do 31 lipca 2015 r. (k. 58-63 a.s).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego. W ocenie Sądu dokumenty te w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, a Sąd nie znalazł podstaw by uznać, że są one niewiarygodne. Sąd Okręgowy oparł się również na zeznaniach świadków D. C. i M. C. (2), zeznaniach odwołującego płatnika składek- M. C. (1), a także zainteresowanej K. K. (k. 81-85 a.s.). Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne, spójne i korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Całością zebranego w sprawie materiału dowodowego, stanowiła w ocenie Sadu podstawę do wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. C. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Odział w W. z dnia 31 marca 2014 r. nr (...) podlega uwzględnieniu i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1, 11 ust. 1, 12 ust. 1 oraz 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają pracownicy, przez których rozumie się osoby pozostające w stosunku pracy.

Art. 22 §1 k. p. stanowi, iż przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Z powyższej normy wynikają cechy jakim musi odpowiadać umowa, aby mogła być zakwalifikowana jako umowa o pracę. Zarówno literatura przedmiotu, jak też orzecznictwo sądów powszechnych i Sądu Najwyższego wyszczególnia następujące cechy stosunku pracy: stroną zobowiązaną do pracy (pracownikiem) jest osoba fizyczna, zobowiązuje się ona do pracy w zamian za wynagrodzenie (odpłatność pracy), przedmiotem umowy ze strony pracownika jest samo pełnienie (wykonywanie) pracy, pracownik nie jest obciążony ryzykiem realizacji zobowiązania, pracownik obowiązany jest świadczyć pracę osobiście, pracownik w realizacji zobowiązania jest podporządkowany. Tak więc artykuł 22 k. p. określa podstawowe cechy charakterystyczne stosunku pracy i zarazem jego podstawowy cel społeczno-gospodarczy. Jest to relacja prawna między pracownikiem, a zakładem pracy, której główną treść stanowi zobowiązanie się pracownika do ciągłego, osobistego wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem (w warunkach organizacyjnego podporządkowania), a pracodawcy do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. W każdej sytuacji tego rodzaju szczegółowego wyjaśnienia wymaga, czy pomiędzy stronami nastąpiło nawiązanie stosunku pracy, rezultatem czego będzie skutek wynikający z systemu prawa ubezpieczeń społecznych w postaci podlegania pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu, czy też zgłoszenie do ubezpieczenia ma charakter fikcyjny, a to z tej przyczyny że pomimo zawartej umowy o pracę nie nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy. W tym miejscu zwrócić należy uwagę, że do istnienia stosunku pracy nie jest wystarczające samo formalne zawarcie umowy o pracę, czy też formalne prowadzenie dokumentacji pracowniczej lecz faktyczne realizowanie treści tej umowy. W sytuacji gdy po zawarciu umowy o pracę pracownik podjął pracę i wykonywał ją, nie sposób mówić o pozorności złożonych oświadczeń woli, zawarcia umowy o pracę. Na gruncie podlegania ubezpieczeniom społecznym,

w związku z nawiązaniem stosunku pracy orzecznictwo wskazuje, że umowę o pracę uważa się za zawartą dla pozorów, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie z jej pracy korzystać (vide: wyrok SN z 4.08.2005r. II UK 321/01). Do zawarcia umowy o pracę stosuje się bowiem odpowiednio na podstawie odesłania zawartego w art. 300 k.p. przepisy części ogólnej Kodeksu Cywilnego odnoszące się do wad oświadczenia woli (art. 82-88 k.c.)

Zgodnie z art. 83 § 1 zdanie 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Art. 83 k.c. charakteryzuje czynność prawną pozorną poprzez wskazanie jej elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę w żadnym wypadku nie chce by powstały skutki prawne jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałoby ze złożonego przez nią oświadczenia woli.

W warunkach kiedy po zawarciu umowy o pracę pracownik podjął i wykonywał pracę, a pracodawca świadczenie to przyjmował, nie można mówić o pozorności złożonych oświadczeń woli zawarcia umowy o pracę (vide: wyrok SA w Gdańsku z 11.01.2007r. III AUa 2565/06). Wskazać przy tym należy, że wykazanie okoliczności decydujących o nieważności umowy o pracę obciąża tego kto powołuje się na te fakty (art. 6 k. c. w zw. z art. 300 k. p.).

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie budziło wątpliwości Sądu, że celem zawarcia umowy o pracę płatnika składek M. C. (1) z M. K. była wola rzeczywistego świadczenia tej pracy, a występująca w charakterze zainteresowanego K. K. oraz pozostali świadkowie zatrudnienia potwierdzili, iż zatrudnienie to było faktycznie wykonywane (k. 81-85 a.s.).

Ubezpieczony posiadał zarówno stosowne kwalifikacje (ukończył szkolenie z programu komputerowego (...)), pozwalające na ustalenie wynagrodzenia w umówionej wysokości, wykonywał czynności techniczno-spedycyjne, związane z obsługą programu komputerowego, wykonywał nadto dodatkowe czynności jako pomocnik pracodawcy w weekendy. Powyższe wynika z dokumentacji akt sądowych jak również z zeznań odwołującego i świadków złożonych na rozprawie w dniu 11 czerwca 2015 r. (k. 81-85 a.s.).

Dokonując analizy zasadności stanowiska ZUS co do pozorności umowy o pracę z dnia 1 grudnia 2013 roku, Sąd Okręgowy zauważył, że okoliczności wskazywane przez organ rentowy w treści decyzji z dnia 31 marca 2014 r. uzasadniająca stwierdzenie o niepodleganiu przez zmarłego M. K. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywania umowy o pracę firmie (...) - są niewystarczające do zajęcia takiego stanowiska. Przede wszystkim tezy organu rentowego nie zostały poparte jakimikolwiek uzasadnionymi okolicznościami i stanowią jedynie kompilację niezależnych od siebie czynników. Zdaniem Sądu Okręgowego zarzuty przedstawione przez organ rentowy, które legły u podstaw spornej decyzji są całkowicie nieuzasadnione. Przeprowadzone w sprawie postępowanie odwoławcze w sposób nie budzący wątpliwości Sadu wykazało, że ubezpieczony M. K. w okresie zatrudnienia faktycznie w pierwszej kolejności odbywał szkolenie, a następnie wykonywał obowiązki spedytora, natomiast niezależna od niego okoliczność pogorszenia stanu zdrowia nie mogła stanowić podstawy pozbawienia ubezpieczonego prawa do zabezpieczenia społecznego począwszy od dnia nawiązania przedmiotowego stosunku pracy do dnia zgonu ubezpieczonego.

Konkludując Sąd Okręgowy w oparciu o materiał dowodowy zebrany w przedmiotowej sprawie po przeprowadzeniu postępowania sądowego zgodnie z powołanymi powyżej przepisami, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

(...)

(...)